

Innst. 153 S

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget
fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Prop. 31 S (2012–2013)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om endringer i statsbudsjettet 2012 under Kommunal- og regionaldepartementet

Til Stortinget

Sammendrag

Innledning

Kommunal- og regionaldepartementet legger i proposisjonen fram endringsforslag i statsbudsjettet for 2012.

Endringsforslag

Kap. 575 Ressurskrevende tjenester

POST 60 TOPPFINANSIERINGSORDNING,
OVERSLAGSBEVILGNING

Tilskuddsordningen forvaltes av Helsedirektoratet. Kommunene søker om refusjon året etter at utgiftene har påløpt.

For 2012 er det utbetalt totalt 5 329,578 mill. kroner, 20,64 mill. kroner mindre enn saldert budsjett for 2012. Refusjonen inkluderer 5 290,631 mill. kroner som gjelder utgifter kommunene hadde i 2011 og 38,947 mill. kroner som gjelder etterkrav for perioden 2008–2010. I 2012 er 6 118 ressurskrevende tjenestemottakere omfattet av ordningen. Dette er 376 tjenestemottakere mer enn i 2011, en økning på 6,5 pst.

Det foreslås en reduksjon i bevilgningen på 20,64 mill. kroner fra 5 350,218 mill. kroner til 5 329,578 mill. kroner.

Kap. 580 Bostøtte

POST 70 BOSTØTTE, OVERSLAGSBEVILGNING

Bevilgningen for 2012 er på 3 250 mill. kroner.

Nye anslag tilsier at det vil bli i gjennomsnitt 121 000 mottakere av bostøtte hver måned i 2012, mot tidligere anslag på 128 000 mottakere. Videre forventes gjennomsnittlig utbetalt bostøtte å bli noe høyere enn forutsatt. I tillegg er anslaget for etterbetalinger, som følge av klagebehandling, noe oppjustert.

I forskrift om bostøtte fastsettes visse særlige regler for unge uføre. I de fleste tilfeller fører dette til høyere utbetalt bostøtte for unge uføre enn for andre mottakere med tilsvarende boutgifter og inntekter. I aktuelle saker rettes det opp at det ikke er blitt registrert at søkere om bostøtte har vært unge uføre, slik at en del unge uføre vil få etterbetalt bostøtte.

Nye anslag for bostøtten innebærer et redusert bevilgningsbehov på om lag 125 mill. kroner. Samtidig er det anslått kostnader på om lag 25 mill. kroner knyttet til etterbetaling av bostøtte til unge uføre. Samlet gir dette et redusert bevilgningsbehov på posten på 100 mill. kroner. Det foreslås derfor å nedjustere bevilgningen fra 3 250 mill. kroner til 3 150 mill. kroner for 2012.

Kap. 582 Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirkebygg

POST 60 RENTEKOMPENSASJON – SKOLE- OG
SVØMMEANLEGG, KAN OVERFØRES

På bakgrunn av nye renteanslag for 2012 foreslås det at bevilgningen på posten reduseres med 61 mill. kroner, fra 546 mill. kroner til 485 mill. kroner.

POST 61 RENTEKOMPENSASJONS – KIRKEBYGG,
KAN OVERFØRES

På bakgrunn av nye renteanslag for 2012 foreslås det at bevilgningen på posten reduseres med 5,45 mill. kroner, fra 48,75 mill. kroner til 43,3 mill. kroner.

Kap. 586 Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser

POST 63 TILSKUDD TIL KOMPENSASJON FOR
UTGIFTER TIL RENTER OG AVDRAG

På bakgrunn av nye renteanslag for 2012 foreslås det at bevilgningen på posten reduseres med 43,5 mill. kroner, fra 1 103,5 mill. kroner til 1 060 mill. kroner.

POST 64 INVESTERINGSTILSKUDD, KAN OVERFØRES

Tilskuddet går til bygging av omsorgsboliger og sykehjemsplasser. Tilsagnsrammen på posten er 1 202,25 mill. kroner i 2012 og gir rom for at det kan gis tilsagn til 1 500 omsorgsplasser. Bevilgningen på posten er 920,9 mill. kroner, jf. Prop. 111 S (2011–2012).

Kommunal- og regionaldepartementet har våren 2012 revidert budsjetteringsmodellen for tilskuddsordningen. I den forbindelse anslås bevilgningsbehovet på posten til 884,6 mill. kroner og tilsagnsfullmakten til 1 802 mill. kroner.

Det foreslås at bevilgningen på posten nedjusteres med 36,3 mill. kroner til 884,6 mill. kroner og at tilsagnsfullmakten på posten oppjusteres med 40 mill. kroner til 1 802 mill. kroner.

Kap. 5312 Husbanken

POST 1 GEBYRER

Med bakgrunn i nye anslag for gebyrinntektene foreslås det at posten nedjusteres med 1,4 mill. kroner fra 14,4 mill. kroner til 13 mill. kroner i 2012.

POST 11 TILFELDIGE INNTEKTER

På denne posten blir det inntektsført tilbakebetalte tilskudd og andre tilfeldige inntekter.

Bevilgningen på posten er 2,8 mill. kroner i 2012 etter en oppjustering som følge av salg av to av tre gjenstående leiligheter Husbanken overtok da Selskapet for innvander- og flyktningeboliger (SIFBO) ble avviklet, jf. Prop. 111 S (2011–2012).

Inntektene fra salg av leilighetene ble 3 mill. kroner i stedet for tidligere anslått 2,5 mill. kroner. I tillegg er det tilbakebetalt mer etablerings- og tilpassningstilskudd som følge av brudd på vilkår for tilskuddene, enn tidligere anslått. Det foreslås å oppjustere bevilgningen på posten med 5,2 mill. kroner til 8 mill. kroner.

POST 90 AVDRAG

I 2012 er bevilgningen 9 715 mill. kroner, jf. Prop. 8 S (2012–2013).

Hvor mye som betales inn av ekstraordinære avdrag og innfrielse påvirkes i stor grad av forhold i finansmarkedet, og budsjetteringen av posten er derfor forbundet med stor usikkerhet. Renteutviklingen og tilgangen på kreditt i finansmarkedet er blant de viktigste faktorene som påvirker dette.

Per 31. august var det innbetalt 3 178 mill. kroner i ordinære avdrag og 1 978 mill. kroner i ekstraordinære avdrag. Nye anslag viser at ordinære avdrag ser ut til å bli som ventet, mens ekstraordinære avdrag ser ut til å bli noe lavere.

Det foreslås en nedjustering av bevilgningen med 400 mill. kroner fra 9 715 mill. kroner til 9 315 mill. kroner.

Kap. 5615 Husbanken

POST 80 RENTER

I 2012 er bevilgningen 3 863 mill. kroner, jf. Prop. 8 S (2012–2013).

Nye renteanslag gir lavere bevilgningsbehov på posten.

Det foreslås å nedjustere bevilgningen med 250 mill. kroner til 3 613 mill. kroner.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Håkon Haugli, Hilde Magnusson, Ingalill Olsen og Eirik Sivertsen, fra Fremskrittspartiet, Gjermund Hagesæter, Morten Ørsal Johansen og Åge Starheim, fra Høyre, Trond Helleland og Michael Tetzschner, fra Sosialistisk Venstreparti, lederen Aksel Hagen, fra Senterpartiet, Heidi Greni, og fra Kristelig Folkeparti, Geir Jørgen Bekkevold, viser til Prop. 31 S (2012–2013).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at gjennomføring av samhandlingsreformen fra 1. januar 2012 har medført store endringer og utfordringer for kommunene. Flertallet har merket seg de mange påpekinger i høringsrundene – nå senest til budsjettproposisjonen for 2013 – av at det trengs gode nok og forutsigbare rammebetingelser for kommunene og for de ulike delene av primærhelsetjenesten. Flertallet understreker at gjennomføringen av samhandlingsreformen fremdeles ikke er fullendt, og at det er avgjørende for arbeidet lokalt at helseforetakene er

positive og forutsigbare samarbeidspartnere. Flertallet ber regjeringen følge opp utviklingen i kommuner og helseforetak i arbeidet med samhandlingsreformen.

Flertallet viser til at en prognose for hele året tilsier at utgifter til kommunal medfinansiering vil bli på om lag 5,2 mrd. kroner. Dette er om lag 200 mill. kroner høyere enn overførte midler. Prognosen for økte kommunale utgifter til kommunal medfinansiering er et uttrykk for at sykehusene generelt har gitt behandling til flere pasienter enn forventet, og for at ventetidene går nedover. Flertallet registrerer at det fortsatt er usikkerhet i tallgrunnlaget. Flertallet viser til at departementet vil følge nøye med på utviklingen i kommunenes aktivitet og kostnader gjennom den løpende oppfølgingen som er etablert i regi av Helsedirektoratet i samarbeid med KS.

Flertallet vil også påpeke at anslaget for kommunesektorens skatteinntekter i 2012 ble oppjustert med 2,3 mrd. kroner i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2012, og ytterligere med 2,6 mrd. kroner i statsbudsjettet for 2013.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet merker seg regjeringens endringsforslag. Disse medlemmer merker seg at interessen for å investere i kommunal infrastruktur som skolebygg, svømmeanlegg, kirkebygg, omsorgsboliger og sykehjemsplasser ikke er spesielt stor. Disse medlemmer mener dette skyldes at mange kommuner knapt har penger til drift av lovpålagte velferdsoppgaver, og at disse derfor ikke har tilstrekkelig økonomisk handlefrihet til å foreta investeringer.

Disse medlemmer merker seg at implementeringen av samhandlingsreformen ikke har vært like smidig for kommunene som regjeringen først antok.

Disse medlemmer viser til FoU-rapporten «Hva har samhandlingsreformen kostet kommunene så langt?» som er laget av NORUT på vegne av KS. Denne rapporten har gjennomgått hvilke kostnader kommunesektoren har fått i forbindelse med reformens innføring i årene 2010–2012. Rapporten viser at de estimerte utgiftene ligger på mellom 1,97 og 2,11 mrd. kroner utover det kommunesektoren er blitt kompensert for.

Disse medlemmer mener kommunesektorens økonomiske utfordringer knyttet til denne reformen bør tas på stort alvor, og at det for samhandlingsreformens videre gang ikke synes å ha vært avsatt tilstrekkelig med midler til å gjennomføre reformen. Rapporten viser til beregninger som anslår at kommunenes varige driftsutgifter ligger mellom 662 og 705 mill. kroner, mens engangskostnadene som følge av samhandlingsreformen er estimert til mellom 709 og 754 mill. kroner. Selv om rapporten fra NORUT ikke baserer seg på et fullstendig datagrunnlag fra

alle landets kommuner, og viser til at det er knyttet stor usikkerhet til det faktiske kostnadsbildet, finner disse medlemmer grunn til å gi kommunesektoren bedre handlingsrom til å kunne dekke inn deler av de engangskostnadene som er knyttet til reformen.

Disse medlemmer mener det trengs bedre kvalitetssikrede tall for hvor mye underfinansieringen av samhandlingsreformen utgjør i rene penger, og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det fremskaffes korrekte tall om hva kommunesektoren er blitt og ikke blitt kompensert for i forbindelse med samhandlingsreformen, slik at kommunesektoren ikke pålegges større varige driftsutgifter og engangskostnader som kan forringe den kommunale velferdsproduksjonen.»

«Stortinget ber regjeringen senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett fremme de nødvendige forslag som sikrer at samhandlingsreformen ikke stopper opp som følge av manglende økonomiske midler.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at Kommunal- og regionaldepartementet kan gi skjønnsmidler som delvis kompensasjon til flomrammede kommuner og fylkeskommuner. Denne ordningen omfatter kun kommunal og fylkeskommunal infrastruktur.

Flertallet viser videre til at flom i deler av Troms og Buskerud sist sommer førte til store ødeleggelser på jordbruksareal. Med endringer i klimaet er det grunn til å frykte at det kan oppstå flere slike situasjoner i årene framover. Skader på avlinger og på arealer er ofte økonomisk belastende for de skadelidte. Flertallet viser til at man for å bidra til at de skadelidte skal kunne fortsette driften etter en slik hendelse, har statlige erstatningsordninger både for avlingsskader og naturskader. Rammene for avlingsskadeordningen er utformet i jordbruksavtalen mellom staten og jordbruksorganisasjonene innenfor et bevilgningsnivå partene avtaler, og er således utenfor Kommunal- og regionaldepartementets ansvarsområde. Flertallet mener det er viktig at vi fortsatt har gode og robuste erstatningsordninger ved avlingsskader og naturskader, og legger til grunn at regjeringen følger utviklingen nøye framover.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet viser til at det i mange deler av landet oppstod betydelige flomskader i løpet av sommeren 2012. Blant annet i Indre Troms var skadene betydelige. Disse medlemmer viser til at mange av bøndene i dette området som fortsatt sliter med

kostnader i forbindelse med tapene etter frostskadene i 2010, i år ble påført ytterligere og store merkostnader som følge av egenandelskrav ved skadeserstatning. Disse medlemmer er gjort kjent med at hver av de bøndene det her var snakk om, har flere jordleiekontrakter og må betale ny egenandel for hvert leieforhold. Konsekvensen kan i verste fall bli at flere bruk blir nedlagt, noe som også får følger for øvrig næringsliv og lokalsamfunn.

Disse medlemmer forventer at den nasjonale beredskapen for oppgjør etter naturskader bedres, og at et forsterket nasjonalt innsatsfond for naturskade opprettes. Disse medlemmer ser alvorlig på den situasjonen som har oppstått og er svært bekymret for bruksnedleggelser i blant annet et av de beste landbruksområdene i Nord-Norge. Disse medlemmer anslår at kostnadene som har oppstått for de rammede bøndene, i ulike deler av landet, er på 30 mill. kroner. Disse medlemmer viser til merknader og bevilgningsforslag fra Fremskrittspartiet i forbindelse med behandlingen av Prop. 42 S (2012–2013).

Disse medlemmer er derfor av den oppfatning at regjeringen bør utvise et særskilt skjønn og handlekraft i denne saken, og finne en løsning for de rammede bøndene.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at de mange bønder som ble hardest rammet i forbindelse med flomskader 2012 ikke skal lide unødvendige økonomiske tap, og at de hardest rammede kommunene

fullkompenseres for sine ekstraordinære utgifter i forbindelse med skadene.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti har ingen merknader.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sørge for at det fremskaffes korrekte tall om hva kommunesektoren er blitt og ikke blitt kompensert for i forbindelse med samhandlingsreformen, slik at kommunesektoren ikke pålegges større varige driftsutgifter og engangskostnader som kan forringe den kommunale velferdsproduksjonen.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett fremme de nødvendige forslag som sikrer at samhandlingsreformen ikke stopper opp som følge av manglende økonomiske midler.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen sørge for at de mange bønder som ble hardest rammet i forbindelse med flomskader 2012 ikke skal lide unødvendige økonomiske tap, og at de hardest rammede kommunene fullkompenseres for sine ekstraordinære utgifter i forbindelse med skadene.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

I

I statsbudsjettet for 2012 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
575		Ressurskrevende tjenester	
	60	Toppfinansieringsordning, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 5 350 218 000 til kr 5 329 578 000	20 640 000
580		Bostøtte	
	70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 3 250 000 000 til kr 3 150 000 000	100 000 000
582		Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg og kirkebygg	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	60	Rentekompensasjon – skole- og svømmeanlegg, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	61 000 000
		fra kr 546 000 000 til kr 485 000 000	
	61	Rentekompensasjon – kirkebygg, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	5 450 000
		fra kr 48 750 000 til kr 43 300 000	
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser	
	63	Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag, nedsettes med	43 500 000
		fra kr 1 103 500 000 til kr 1 060 000 000	
	64	Investeringsstilskudd, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	36 300 000
		fra kr 920 900 000 til kr 884 600 000	
Inntekter			
5312		Husbanken	
	1	Gebyrer m.m., nedsettes med	1 400 000
		fra kr 14 400 000 til kr 13 000 000	
	11	Tilfeldige inntekter, <i>forhøyes</i> med	5 200 000
		fra kr 2 800 000 til kr 8 000 000	
	90	Avdrag, nedsettes med	400 000 000
		fra kr 9 715 000 000 til kr 9 315 000 000	
5615		Husbanken	
	80	Renter, nedsettes med	250 000 000
		fra kr 3 863 000 000 til kr 3 613 000 000	

II

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2012 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser	
	64	Investeringsstilskudd	1 802 mill. kroner

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 11. desember 2012

Aksel Hagen

leder og ordfører

